

PRIJEDLOG:

KLASA:
URBROJ:
Zagreb, _____ 2013.

HRVATSKI SABOR
predsjednik Josip Leko
Trg sv. Marka 6
ZAGREB

PREDMET: Zastupničko pitanje dr. sc. Mirele Holy, u vezi s primjenom određenih odredaba Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji
- odgovor, daje se

VEZA: dopis Klasa: 021-12/13-18/139, Urbroj:65-13-02 od 13. lipnja 2013.

Poštovani gospodine predsjedniče Hrvatskog sabora,

Zastupnica u Hrvatskom saboru dr.sc. Mirela Holy postavila je sukladno članku 185. Poslovnika Hrvatskog sabora slijedeće zastupničko pitanje:

„ Poštovani predsjedniče Vlade, obratila mi se gospođa Ivana Bukić, kei poginulog hrvatskog branitelja u vezi Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji koji je izglasan krajem 2012. godine. Spomenutim Zakonom u članku 35. propisano je da se čl. 117. st.1. mijenja i glasi, citiram:“Bračni i izvanbračni drug iz čl. 6. ovog Zakona stupanjem u brak ili izvanbračnu zajednicu ne gubi prava iz ovog Zakona koja su ostvarena priznavanjem statusa člana obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata od I do IV skupine.“ Navedeni Zakon se provodio do nedavno kada je Ministarstvo branitelja priznalo proceduralnu pogrešku i nemogućnost retroaktivnog provođenja tog zakona. U šestomjesečnom razdoblju provedbe Zakona Odjeli za skrb izdavali su rješenja kojima se priznaje status člana obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, kao i pravo na obiteljsku invalidninu. To se odnosi i na supruge smrtno stradalih hrvatskih branitelja koje su formalno sklopile bračnu zajednicu i na taj način izgubile status. Jedna od tih žena bila i majka gospođe Bukić koja je podnijela zahtjev za priznavanje statusa i dobila rješenje koje je prošli reviziju Ministarstva branitelja i time stekla pravo na obiteljsku invalidninu. Sada se ta rješenja namjeravaju poništiti, a ministar branitelja gospodin Predrag Matić se pravda time da Hrvatska nema novca za isplatu tih prava. Ukupno je izdano 59 statusnih rješenje udovicama, koje se sada namjerava poništiti. Gospođa Bukić upozorava da neke od tih žena po dobivanju statusnih rješenja zaključile radne odnose, podnijele zahtjeve za obiteljsku mirovinu i odjednom, zbog nečije proceduralne pogreške i navodno neispravnog tumačenja Zakona, završile i bez posla i bez mirovine. S druge strane, one udovice koje nisu ozakonile brakom svoje veze sada imaju mogućnost i dalje koristiti sva prava jer formalno nikada nisu sklopile brak, a da ga sada i

sklope ta prava ne bi izgubile jer se po njihovom tumačenju ovaj Zakon primjenjuje tek od 17. prosinca 2012. godine.

Slijedom prethodno rečenog molim Vas da mi odgovorite na sljedeća pitanja:

Zbog čega su diskriminirane udovice koje su sklopile brak u odnosu na one koje žive u vanbračnim zajednicama? Po čemu se majka gospođe Bukić razlikuje od žena koje su se udale ili stupile u izvanbračnu zajednicu nakon stupanja ovih izmjena zakona na snagu? Na koji način Vlada RH planira osigurati jednakost svih svojih građana/ki pred zakonom?“

Na postavljeno zapisničko pitanje daje se slijedeći odgovor:

Prije stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji („Narodne novine“ broj 140/12, u daljem tekstu: Zakon) bilo je predviđeno da bračni ili izvanbračni drug stupanjem u brak ili izvanbračnu zajednicu gubi prava predviđena propisima koja je ostvario kao član obitelji smrtno stradaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i umrloga HRVI iz Domovinskog rata od I. do IV. skupine.

Mislimo da je tim odredbama došlo do diskriminacije i zato se pristupilo izmjeni. Smatrajući da ovakvo propisivanje gubitka prava ne odgovara općem civilizacijskom napretku, izmjenom članka 117. Zakona pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji određuje se da bračni i izvanbračni drug stupanjem u brak ili bračnu zajednicu ne gubi prava koja je ostvario kao član obitelji smrtno stradaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata.

No Ministarstvo branitelja je učinilo grešku, dajući prvostupanjskim tijelima krivu uputu o provedbi ovoga Zakona i sada naporno radimo na otklanjanju štete.

I zato je točno da su se nakon stupanja na snagu Zakona počela donositi rješenja kojim su udovicama smrtno stradalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, a koje su prije stupanja na snagu Zakona izgubile prava zbog stupanja u novi brak ili izvanbračnu zajednicu, ponovno priznata prava na obiteljsku invalidninu i to s početkom od prvog dana narednog mjeseca od podnošenja novog zahtjeva, a ne od dana stupanja Zakona na snagu

Obzirom da se odredba članka 35. Zakona ne može retroaktivno primjenjivati, već se odnosi na slučajeve kada su udovice u novi brak ili izvanbračnu zajednicu stupile poslije 17. prosinca 2012. godine (dan stupanja na snagu Zakona) to se pristupilo poništenju donesenih rješenja.

Člankom 129. stavak 3. Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“ broj 47/09), predviđeno je da u slučaju očite povrede materijalnog propisa, rješenje kojim je stranka stekla neko pravo može se poništiti ili ukinuti ovisno o prirodi upravne stvari i posljedicama koje bi nastale poništenjem ili ukidanjem rješenja.

Dakle, postoji zakonski temelj za poništavanje rečenih rješenja, obzirom da je došlo do povrede materijalnog propisa.

Smatramo da oništavanjem rješenja ne dolazi do diskriminacije udovica koje su sklopile brak u odnosu na one koje žive u izvanbračnim zajednicama. Postojanje diskriminacije između udovica koje su stupile brak prije stupanja na snagu Zakona u odnosu

na one koje žive u izvanbračnim zajednicama prije stupanja na snagu Zakona treba promatrati kroz ustavnu zabranu retroaktivne primjene zakona, tako da diskriminacija ne može postojati ako se poštuje ustavna odredba o zabrani povratne primjene zakona.

Također je važno napomenuti da je Ministarstvo branitelja prije stupanja na snagu Zakona koristilo sve ovlasti i dokazna sredstva u smislu utvrđivanja postojanja izvanbračne zajednice kao razloga za prestanak priznatih prava, upravo u cilju postizanja jednakosti svih pred zakonom.

Udovice koje su stupile u novi brak ili izvanbračnu zajednicu nakon stupanja na snagu Zakona razlikuju se od udovica koje su stupile u novi brak ili izvanbračnu zajednicu prije stupanja na snagu Zakona upravo po tome što ova skupina udovica koje su u novi brak ili izvanbračnu zajednicu stupile prije stupanja na snagu Zakona ne mogu retroaktivno steći ranije izgubljena prava.

Jednakost građana/ki pred zakonom osigurat će se dosljednom primjenom zakona, na način da jedna skupina građana/ki nema veća prava tijekom primjene zakona u odnosu na drugu, istu skupinu građana/ki. U konkretnom slučaju radi se o dvije skupine udovica s različitim pravnim položajem te se upravo zbog te različitosti ne mogu izjednačiti u pravima.

Vodeći se principima rodne jednakosti, a imajući u vidu stvaran doprinos i položaj žena (osobito udovica) u Domovinskom ratu, Ministarstvo branitelja naročitu brigu posvećuje upravo njima.

S poštovanjem,

P R E D S J E D N I K

Zoran Milanović, v.r.

Dostaviti:

1. Naslovu
2. Pismohrani, ovdje